MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava

Číslo spisu: 24173/2023-M_OSISV
Číslo záznamu: 107504/2023

V Bratislave, 28. augusta 2023

ROZHODNUTIE O POVINNOSTI PRIJAŤ NEODKLADNÉ OPATRENIE

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo") podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a), ustanovenia § 7 ods. 1 písm. d), ustanovenia § 7 ods. 6 zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach") a podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok")

UKLADÁ

DOZOROVANÉMU SUBJEKTU
podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach

POSKYTOVATEĽOVI SOCIÁLNEJ SLUŽBY

STREDISKO SOCIÁLNYCH SLUŽIEB KANIANKA, n. o.,
Nová 596/14, 972 17 KANIANKA, IČO 36119539
(ďalej len „poskytovateľ sociálnej služby" alebo „dozorovaný subjekt")

povinnosť prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie prijímateľa sociálnej služby, voči ktorému poskytovateľ sociálnej služby plní povinnosti podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách"), ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, a to:

POSKYTOVAŤ ODBORNÚ ČINNOSŤ, ktorou je ošetrovateľská starostlivosť v zariadení podľa ustanovenia § 22 zákona o sociálnych službách prostredníctvom odborných zamestnancov, ktorí spĺňajú kvalifikačný predpoklad na výkon tejto odbornej činnosti, alebo ZABEZPEČIŤ ODBORNÚ ČINNOSŤ, ktorou je ošetrovateľská starostlivosť prostredníctvom inej osoby na základe občianskoprávneho vzťahu alebo obchodnoprávneho vzťahu podľa ustanovenia § 35 ods. 3 zákona o sociálnych službách, IHNEĎ.

ODÔVODNENIE ROZHODNUTIA

1. Poverení zamestnanci Inšpekcie v sociálnych veciach ministerstva (ďalej len „ISV") **na základe poverenia na výkon dozoru** podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach č. 113/2023/OIvSS **začali dňa 10. 08. 2023 u poskytovateľa sociálnej služby výkon dozoru nad dodržiavaním zákona o sociálnych službách pri poskytovaní sociálnych služieb**. Predmetom dozoru je dodržiavanie povinností poskytovateľa sociálnej služby podľa zákona o sociálnych službách za obdobie od 01. 05. 2023 do dňa začatia dozoru **pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby**, povinnosti poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni, povinnosti dodržiavať personálny normatív a plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby.

2. Počas výkonu dozoru v mieste poskytovania sociálnej služby, poskytovateľ predložil poverenýmzamestnancom ISV pracovné zmluvy a opis pracovných činností odborných zamestnancov – o [redacted] pracujúcich pre poskytovateľa, podľa ktorého o [redacted] v službe vykonáva základné delenie liekov, podáva prijímateľom sociálnej služby lieky, aplikuje masti, kontroluje mieru glykémie glukomerom, aplikuje subkutánne inzulín prijímateľom s diabetes mellitus. Vypracované ošetrovateľské štandardy (interné postupy ošetrovateľskej starostlivosti) poskytovateľ ISV nepredložil.

3. Súčasne o [redacted] p [redacted] a p [redacted], v rozhovoroch s poverenými zamestnancami ISV, potvrdili a podrobne opísali, ako na dennej báze vykonávajú také ošetrovateľské úkony, ako je aplikácia inzulínu a fraxiparínu p [redacted], meranie glykémie glukomerom, podávanie liekov p [redacted], aplikovanie stravy p [redacted] cez PEG sondu (perkutánna endoskopická gastrostómia).

4. Uvedené tvrdenia dokazujú aj záznamy v knihách denných a nočných hlásení, v ktorých je zaznamenané, ktorý z vyššie uvedených ošetrovateľských úkonov bol vykonaný, kedy bol vykonaný a ktorou konkrétnou o [redacted], vrátane [redacted] vlastnoručného podpisu. Z údajov z knihy dochádzky, rozpisov služieb, denných a nočných hlásení ISV zistila, že v poobedných a nočných hodinách, počas sobôt, nedieľ a štátnych sviatkov o [redacted] **vykonávajú ošetrovateľské činnosti úplne samostatne**, teda v neprítomnosti [redacted] p [redacted] alebo [redacted] p [redacted], u poskytovateľa pracuje na pozícii [redacted]. Poskytovateľ zamestnáva [redacted] osoby so zdravotníckym vzdelaním.

5. Podľa Prílohy č. 4 časť I, písm. f) bodu 2 zákona o sociálnych službách o [redacted] v zariadení sociálnych služieb môže v rámci zabezpečovania dodržiavania liečebného režimu prijímateľa sociálnej služby vykonávať jednoduché ošetrovateľské úkony spočívajúce v nákupe liekov a polohovaní prijímateľa sociálnych služieb. Podávať lieky, kontrolovať glykémiu, merať tlak, pulz, telesnú teplotu, aplikovať liečivo subkutánne (napríklad inzulín) je podľa Prílohy č. 4 časti I, písm. f) bodu 1 zákona o sociálnych službách o [redacted] oprávnená vykonávať iba v domácnostiach prijímateľov, nakoľko ide o činnosti priradené k sebaobslužným úkonom v domácom prostredí.

6. Ošetrovateľské úkony o [redacted] podľa ich slov nariaďuje v ústnej podobe [redacted]. P [redacted] ([redacted]) [redacted] vzdelanie na Strednej zdravotníckej škole v [redacted] – odbor detská sestra v roku [redacted]. V roku [redacted] [redacted] jednoročné špecializačné štúdium Ošetrovateľská starostlivosť v komunite realizované na [redacted] v [redacted]. V opise pracovných činností zo dňa [redacted] má uvedené riadenie a usmerňovanie poskytovania zdravotnej starostlivosti - „riadi a usmerňuje v činnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti všetky sestry a sanitárky"...zodpovedá za

podávanie kožných, podkožných a vnútrosvalových injekcií, podávanie liekov a sledovania ich účinku...priamo zodpovedá za zdravotné sestry a sanitárky".

7. Podľa ustanovenia § 12 ods. 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností (ďalej len „nariadenie vlády SR č. 296/2010 Z. z.") riadenie a organizáciu ošetrovateľskej praxe v zariadení sociálnych služieb podľa § 2 ods. 15 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov môže vykonávať zdravotná sestra, ktorá získala odbornú spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností podľa § 11 ods. 1 písm. c) nariadenia vlády SR č. 296/2010 Z. z. - dosiahla vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe ošetrovateľstvo v študijnom odbore ošetrovateľstvo, ak vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa bolo získané v tom istom študijnom programe a študijnom odbore. Poverení zamestnanci ISV **z predložených dokladov o vzdelaní p[redacted] zistili, že nespĺňa kvalifikačné predpoklady na riadenie a organizáciu ošetrovateľskej praxe v zariadení sociálnych služieb.**

8. Poskytovateľ sociálnej služby je podľa ustanovenia § 7 písm. c) zákona o sociálnych službách povinný poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni. Zároveň je poskytovateľ sociálnej služby podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách povinný vykonávať odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, zabezpečovať vykonávanie týchto činností alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom, pre druh sociálnej služby, ktorý poskytuje.

9. Podľa ustanovenia § 35 ods. 3 zákona o sociálnych službách sa v zariadení pre seniorov zabezpečuje aj ošetrovateľská starostlivosť, ak neposkytuje zariadenie pre seniorov ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 22 zákona o sociálnych službách. Poskytovateľ sociálnej služby **nemá uzatvorenú zmluvu so zdravotnou poisťovňou ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ale ošetrovateľskú starostlivosť je povinný pre prijímateľov zabezpečiť na primeranej odbornej úrovni** (kompetentnými zdravotníckymi pracovníkmi alebo dodávateľským spôsobom). Pri výkone dozoru v mieste poskytovania sociálnej služby – Strediska sociálnych služieb Kanianka, n.o., kde poskytovateľ poskytuje sociálnu službu v zariadení pre seniorov dňa 10.08.2023 bolo poverenými zamestnancami ISV zistené a z predložených dokladov poskytovateľa vyplýva, že koordináciu ošetrovateľskej starostlivosti poskytovanej metódou ošetrovateľského procesu a úkony ošetrovateľskej starostlivosti o p[redacted] sociálnej služby vykonávajú z[redacted] poskytovateľa (z[redacted] a o[redacted]), ktoré nie sú odborne (vzdelaním) spôsobilé na koordináciu/ výkon týchto činností. Takýto postup poskytovateľa sociálnej služby pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti je neodborný a je v rozpore s ustanovením § 84 ods. 2 zákona o sociálnych službách, ktoré určuje, že činnosti v oblasti sociálnych služieb podľa tohto zákona vykonáva fyzická osoba, ktorá je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu a **odborne spôsobilá na výkon týchto činností.**

10. V zariadení sociálnych služieb – zariadení pre seniorov má dochádzať k profesionálnemu, odbornému poskytovaniu sociálnej služby, a teda aj odborných činností, medzi ktoré patrí i ošetrovateľská starostlivosť. Zákonodarca rozdielnym spôsobom upravil vykonávanie ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení a v domácom prostredí. **Opatrovateľ v zariadení sociálnych služieb nedisponuje takým (adekvátnym) časovým priestorom, ktoré by umožňovalo zohľadňovať v dostatočnom rozsahu individuálne potreby prijímateľa, čo sa týka poskytovania ošetrovateľskej**

starostlivosti. V zariadení sociálnych služieb pripadá na jedného o [redacted] vyšší počet prijímateľov sociálnej služby, tým pádom o [redacted] v týchto zariadeniach nemajú reálnu možnosť náležitým spôsobom poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť. Tiež pri väčšom počte prijímateľov sociálnej služby je poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti komplikovanejšie, najmä pre osobu, ktorá nedisponuje vzdelaním v oblasti zdravotníctva. Napríklad čo sa týka rozlíšenia liekov pre konkrétnych prijímateľov sociálnej služby. Pri podávaní liekov v zariadení sociálnych služieb o [redacted] môže dôjsť k zámene liekov či k ich nesprávnemu podávaniu alebo dávkovaniu, rovnako pri aplikácii inzulínu, fraxiparínu a podobne.

11. Keďže poskytovateľ nezabezpečuje manažment poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti zdravotníckymi pracovníkmi na požadovanej a primeranej odbornej úrovni a nezabezpečuje ani poskytovanie ošetrovateľských činností odborne kvalifikovaným personálom, **možno dôvodne predpokladať, že prijímateľov sociálnej služby vystavuje ohrozeniu života alebo zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu.**

12. Poverení zamestnanci na výkon dozoru podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach zdokumentovali zistené skutočnosti obrazovými a zvukovými záznamami, poskytovateľ sociálnej služby poskytol podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov povereným zamestnankyniam na výkon dozoru vyjadrenia, informácie ako aj originály dokumentov, z ktorých boli vyhotovené kópie a tieto boli zaznamenané na nosiči informácií. Záznamy sú obsahom spisového materiálu vo veci dozoru podľa poverenia špecifikovaného v bode 1 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

13. Podľa ustanovenia § 7 ods. 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach uplatnenie oprávnenia odseku 1 písm. d) sa **vykoná ústne.** Poverený zamestnanec pri výkone dozoru ústne uložil poskytovateľovi sociálnej služby povinnosť prijať toto neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov dňa 24. augusta 2023. **Písomné vyhotovenie rozhodnutia** o uložení povinnosti podľa odseku 1 písm. d) sa doručí bezodkladne a na konanie o uložení povinnosti prijať neodkladné opatrenie sa vzťahuje správny poriadok. Proti rozhodnutiu možno podať odvolanie (rozklad) do troch dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia pričom odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok a odvolací orgán o ňom rozhodne bezodkladne.

14. Podľa ustanovenia § 8 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach je dozorovaný subjekt povinný prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie prijímateľa sociálnej služby, voči ktorému poskytovateľ sociálnej služby plní povinnosti podľa zákona o sociálnych službách, ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu. Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. a) druhého bodu sa správneho deliktu dopustí ten, kto neprijal takéto neodkladné opatrenie. Ministerstvo uloží za takýto správny delikt pokutu do 5 000 eur.

Na základe uvedených skutočností ministerstvo rozhodlo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad podľa § 7 ods. 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach v lehote do troch dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia správnemu orgánu, ktorý ho vydal. Rozklad proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok. Právoplatné rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Ing. Ján Hudák, PhD., MBA
generálny riaditeľ